

Nr 145.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen om delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning för andrelärartjänsten vid statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1913.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

dels medgiva, att för andrelärartjänsten vid statens uppfostringsanstalt å Bona må från och med år 1914 vinnas delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning så som vore andre läraren innehavare av ordinarie folkskollärartjänst,

dels bestämma,

att med delaktigheten i pensionsinrättningen skall följa skyldighet att inträda såsom delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa,

att behöriga pensionsavgifter skola inom föreskrivna tider av uppfostringsanstaltens styrelse insändas till pensionsanstalterna, med rätt för styrelsen att från anslag, som beviljats eller komma att beviljas till kost och beklädnad åt eleverna m. m., bestrida den avgift till pensionsinrättningen, som motsvarar vad skoldistrikt är skyldigt att gälda såsom pensionsavgift för lärartjänst, samt att genom avdrag å andre lärarens avlöning uttaga återstående avgift till pensionsinrättningen ävensom avgiften till änke- och pupillkassan, samt

att genom styrelsens försorg vederbörliga årsuppgifter skola i föreskriven ordning ingivas till pensionsinrättningens direktion,

dels ock ytterligare medgiva,

att andre lärare vid uppfostringsanstalten må under den tid, delaktighet för tjänsten äger rum i nämnda pensionsanstalter, beräkna

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 104 häft. (Nr 145.)

tjänstår för pension såsom folkskollärare för den tid, han varit andre lärare vid anstalten,

att nuvarande andre läraren vid anstalten Simon Gustavsson må beräkna tjänstår för pension från den 19 oktober 1906, under villkor att behöriga pensionsavgifter för tiden från och med år 1907 för och av honom erläggas till pensionsanstalterna, därvid den avgift till pensionsinrättningen, som motsvarar vad skoldistrikt skall gälta såsom pensionsavgift för lärartjänst, må bestridas från nämnda anslag till elevernas kost och beklädnad m. m., samt

att tjänstgöring såsom andre lärare vid anstalten må anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare vid folkskola såväl i avseende å rätt för sådan lärare att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnjutande av ålderstillägg som i avseende å rätt för skoldistrikt att erhålla statsbidrag för hans avlöande.

Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Gust. Sandström.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 7 mars 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen statsrådet Sandström anförde efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet:

»Då jag i statsrådet den 14 januari 1913 anmälde de frågor, som rörde regleringen av riksstatens andra huvudtitel för år 1914, omnämnde jag, att styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i sin underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912 angående anslag till anstalten för år 1914 framställt förslag, att åt den vid anstalten anställda andre läraren skulle beredas delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning. Jag erinrade, att, om andre läraren bleve delägare i nämnda pensionsinrättning, för honom inträdde skyldighet att erlägga stadgad avgift till nrättningen och att därmed bortföll anledning att för honom, såsom för samtliga i anstaltens stat upptagna befattningshavare nu ägde rum, göra ett mot pensionsavgift svarande avdrag å avlöningen. Utan

Ang. delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning för andre lärartjänsten vid statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.

sådant avdrag belöpte sig andre lärarens begynnelseavlöning till 1,600 kronor; då avdraget bestämts till 50 kronor, vore avlöningen i staten uppförd med allenast 1,550 kronor. Vidare yttrade jag, att frågan om beredande av pensionsförmån åt andre läraren vore av beskaffenhet att, om Kungl. Maj:t skulle finna styrelsens framställning härom förtjänt av bifall, böra föreläggas Riksdagen. Detta kunde dock ej ske förrän direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning avgivit infordrat utlåtande i ärendet. För den händelse emellertid Riksdagen, på Kungl. Maj:ts i särskild proposition framlagda förslag, skulle medgiva andre läraren delaktighet i pensionsinrättningen, syntes uppfostringsanstaltens avlöningsanslag böra bestämmas till sådant belopp att den därav föranledda ökningen i denne tjänstemans avlöning kunde från anslaget bestridas. För detta ändamål beräknade ock Kungl. Maj:t en ökning av anslagsbeloppet med 50 kronor. Härom har emellertid Riksdagen ännu ej fattat beslut.

Sedan utlåtande från pensionsinrättningens direktionsnumera inkommit, torde jag få ånyo upptaga frågan om andre lärarens pensionsförhållanden.

Uppfostringsanstalten å Bona, vilken varit i verksamhet från och med år 1905, har att mottaga sådana minderåriga förbrytare av mankön, om vilka domstolarna jämlikt 5 kap. 3 § strafflagen förordnat, att de, i stället för att undergå ådömda straff, skola insättas i allmän uppfostringsanstalt.

Till avlöning av befattningshavarna vid anstalten hava medel hitintills av Riksdagen anvisats å extra stat. Det har nämligen ansetts lämpligast, att, till dess tillräcklig erfarenhet vunnits om huru anstalten bäst borde organiseras, hela personalen anställdes å extra stat. En följd härav är, att densamma saknar pensionsrätt.

De delegerade, som avgåvo förslag rörande anstaltens anordnande, förutsatte emellertid, att vissa befattningshavare vid Bona skulle erhålla pension vid uppnådd viss levnads- och tjänstålder. I anledning härav uttalade Riksdagen år 1904 i sitt svar å Kungl. Maj:ts framställning om anslag för anstalten, att, då fråga ej föreläge om uppförande av anstaltens tjänstinnehavare å ordinarie stat, Riksdagen ansett sig för det dåvarande ej böra ingå i prövning, vare sig huruvida de över huvud skulle vara berättigade till pension eller huru, i dylikt fall, deras pensionsförhållanden borde ordnas.

Vad andre läraren beträffar, är hans huvudsakliga åliggande att jämte pastorn och förste läraren bestrida elevernas undervisning, vilken

avser att i folkskolans läroämnen bibringa eleverna åtminstone det kunskapsmått, som är föreskrivet för avgång från folkskolan; från och med år 1912 är andre läraren tillika föreståndare för den ena av de två elevavdelningarna. För att antagas till andre lärare fordras att uppfylla de villkor, som äro stadgade för anställning såsom lärare vid folkskola. För befattningen, som tillsättes av anstaltens styrelse, är, såsom jag redan nämnt, begynnelseavlöningen, fränsett det mot pensionsavgift svarande avdraget å avlöningen, numera 1,600 kronor. Härav beräknas 900 kronor såsom lön och 700 kronor såsom tjänstgöringspenningar. Lönen kan höjas med två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänst. Till den kontanta avlöningen kommer förmånen av fri bostad med bränsle, och från och med år 1914 torde, i enlighet med ett uti innevarande års statsverksproposition omförmålt förslag, andre läraren bliva berättigad till ett särskilt arvode av 400 kronor för orgelspelning vid gudstjänsterna och elevernas undervisning i sång, därest sådan tjänstgöring av honom bestrides.

Redan år 1906 inkom från styrelsen för uppfostringsanstalten en framställning, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd för vinnande åt andre läraren av delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning. Såsom anledning till denna begäran anförde styrelsen, att svårighet yppat sig att erhålla lämplig och kompetent person för befattningen, i det att aspiranter hyst betänklighet att antaga tjänsten bland annat därför att pensionsfrågan ej vore ordnad; och framhöll styrelsen tillika, att undervisningsarbetet vid anstalten syntes bliva av så mödosam och krävande art att den, som ägnat sig däråt under en följd av år, säkerligen önskade övergå till verksamhet i folkskolans tjänst — en övergång, vars underlättande även syntes ligga i det allmännas intresse.

Direktionen över folkskollärarnas pensionsinrättning förklarade i infordrat utlåtande, att hinder icke syntes böra möta för bifall till anstaltsstyrelsens framställning, och statskontoret, som jämväl yttrade sig i ärendet, gjorde icke någon erinran mot framställningen, men enligt beslut den 15 februari 1907 fann Kungl. Maj:t ej skäl bifalla densamma.

Då styrelsen nu i skrivelsen den 12 oktober 1912 åter upptagit frågan, anför styrelsen följande:

För andre lärar- och avdelningsföreståndarbefattningens besättande med lämplig person vore det av stort behov påkallat och torde tvivelsutan bliva en trängande nödvändighet, att befattningens pensionsförhållanden, så snart ske kunde, bleve nöjaktigt ordnade. Det kunde icke vara i anstaltens intresse, att en innehavare av nämnda befattning rycktes ut ur den förmånligare ställning, som han i pensionshänseende och tjänstårsberäkning innehade såsom medlem av landets folkskollärrar-

*Anstaltens
styrelsens fram-
ställning 1906.*

*Styrelsens
nya fram-
ställning.*

kår, för att istället ikläda sig risken att, om han skulle tröttna vid det krävande arbetet och vilja åter söka sig in i folkskolans tjänst, då till följd av förlorad tjänsttid stå berövad utsikten att någonsin komma i åtnjutande av det pensionsbelopp, som skulle kommit honom till del, om han icke givit sig i anstaltens tjänst.

Nu hade innehavaren av andrelärary- och avdelningsföreståndartjänsten — en folkskollärare, vilken varit andre lärare vid anstalten sedan oktober 1906 — hos styrelsen gjort framställning om att styrelsen ville hos vederbörande utverka, att han finge vid ansökan till folkskollärartjänst räkna sig till godo den tid, han varit och komme att vara andre lärare vid anstalten. Denna framställning hade styrelsen ansett sig böra tillmötesgå dels av billighetshänsyn, dels med anledning av den betydelse, frågan hade för anstalten vid andrelärarytjänstens besättande.

Då emellertid tjänstårsberäkningen för folkskollärare enligt gällande författningar vore bunden vid pensionsbestämmelserna för dylik lärare, hade styrelsen ansett sig kunna ånyo underställa frågan om andre lärarens vid anstalten pensionering Kungl. Maj:ts prövning.

Löneregleringskommittén hade i sitt betänkande nr XVII rörande fångvårdsstaten m. m. i fråga om skollärare vid straffanstalterna, för vilka befattningshavare kommittén föreslagit kompetensfordringarna inskränkta till folkskollärarexamen, hemställt, att för dem skulle så ordnas att tjänstårsberäkning och pensionsrätt såsom folkskollärare komme dem till godo. Kommittén, som framhållit önskvärdheten av att möjlighet bereddles ifrågavarande fängeslärare att övergå till befattning vid folkskolan, hade funnit, att för ändamålet föreskrifter lämpligen borde meddelas i överensstämmelse med vad som stadgats genom kungl. kungörelse den 28 juni 1907 angående delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning för vissa lärartjänster vid folkskoleseminariernas övningsskolor.

Genom denna kungörelse vore förordnat,

att varje folkskoleseminarium finge, under iakttagande i tillämpliga delar av föreskrifterna i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning, för var och en av de vid den med seminariet förenade övningsskolan befintliga lärartjänster, vilka skulle uppehållas av examinerade manliga eller kvinnliga folkskollärare, erhålla delaktighet i nämnda pensionsinrättning efter det högsta lönebelopp, varav den lärare, som innehade tjänsten, på grund av tjänstålder, enligt gällande författning ägde att komma i åtnjutande, dock att pension för ifrågavarande lärare finge bestämmas till högst två tredjedelar av tjänsten åtföljande lön jämte ålderstillägg;

att pensionsavgifter för dessa tjänster skulle av de för varje seminarium anvisade anslag genom rektors försorg i vederbörlig ordning till pensionsinrättningen inbetalas, med rätt för rektor att uttaga lärarens avgift genom avdrag å hans avlöning;

att examinerad folkskollärare, som efter vederbörligt förordnande bestritt eller hädanefter komme att bestrida lärartjänst, varom fråga vore, finge för åtnjutande av pension från folkskollärarnas pensionsinrättning räkna hela den tid, han i nämnda egenskap tjänstgjort, såsom ordinarie tjänstår;

att med avseende på skyldighet och rättighet att ingå såsom delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa skulle gälla vad som vore föreskrivet angående folkskollärare;

att pensionsavgifterna till nämnda kassa årligen skulle inom den i reglementet för kassan föreskrivna tid genom seminariets rektor insändas till direktionen; samt

att det skulle åligga rektor att beträffande ifrågavarande tjänster och deras innehavare lämna direktionen erforderliga uppgifter.

Dessa för vissa lärartjänster vid folkskoleseminariernas övningsskolor gällande föreskrifter angående delaktighet i folkskolläraernas pensionsinrättning syntes styrelsen i allo kunna läggas till grund för liknande föreskrifter rörande andrelärbefattningen vid uppfostringsanstalten å Bona, då förhållandena i allt väsentligt vore likartade. Vid seminariernas övningsskolor anställda folkskollärare avlönades helt av statsmedel. Övriga vid seminarierna anställda befattningshavare pensionerades i enlighet med de grunder, på vilka den för civila tjänstinnehavare gällande pensionslag vilade.

För tillämpning på andreläartjänsten vid uppfostringsanstalten av föreskrifter rörande pensionering och tjänstårsberäkning, liknande de för folkskollärare vid folkskoleseminariernas övningsskolor gällande, torde erfordras Riksdagens medgivande till att den del av pensionsavgiften för andre läraren, som enligt de för folkskollärarnas pensionsinrättning gällande grunder skulle gäldas av tjänstinnehavaren, finge uttagas genom avdrag å andre lärarens avlöning och den del av pensionsavgiften, som borde åligga anstalten, inbetalas till pensionsinrättningen av förslagsanslaget till kost och beklädnad åt de vid anstalten intagna elever m. m.

Det utlåtande, som statskontoret, efter nådig remiss, avgivit i den *Statskontoret.* nu föreliggande frågan, innehåller huvudsakligen:

Vad anstaltens styrelse anfört syntes giva vid handen, att beträffande andrelärbefattningen vid anstalten föreläge alldeles särskilda omständigheter av beskaffenhet att böra föranleda därtill att, även om pensionsförhållandena för övriga befattningshavare vid anstalten skulle komma att regleras enligt civila pensionslagens bestämmelser, pensioneringen av andre läraren likväl borde ordnas i överensstämmelse med vad i sådant hänseende gällde för folkskollärare. Enligt gällande stadga för anstalten skulle andre läraren — i motsats till vad förhållandet vore med förste läraren och övriga befattningshavare vid anstalten — äga folkskollärares kompetens, och det syntes med visshet kunna antagas, att till andre lärare i de flesta fall komme att utses person, som innehade anställning såsom folkskollärare, och alltså vore delaktig i de för folkskollärare och deras familjer bildade pensionsanstalter. Vidare torde tjänstgöringen såsom andre lärare vara så betungande att det å ena sidan måste anses ligga i anstaltens intresse att vid befattningen kvarhålla dess innehavare endast så länge han befunde sig i sin kraftigaste ålder, och å andra sidan vore antagligt, att befattningens innehavare önskade att, om sådant låte sig göra utan ekonomisk oppoffring, vid mera framskriden ålder söka erhålla en lugnare befattning. En övergång till folkskolan vore då den sannolika utvägen, och en sådan övergång syntes därför böra från statens sida på lämpligaste sätt underlättas.

Vad styrelsen i fråga om gäldande av den del av pensionsavgiften, som enligt gällande pensioneringsgrunder borde åligga anstalten, samt i övrigt föreslagit hade icke givit anledning till erinran från statskontorets sida. I sammanhang härmed finge statskontoret emellertid framhålla, att utom den pensionsavgift, som drabbade anslaget till uppfostringsanstalten å Bona, kostnader för pensioneringen torde vara att förvänta, vilka berörde de under tionde huvudtiteln uppförda anslagen »bidrag till folkskollärares pensionering» samt »bidrag till folkskollärarnas änke- och pupillkassa».

Slutligen tillåte sig statskontoret, med erinran att genom nådig kungörelse den 31 maj 1901 meddelats bestämmelser, enligt vilka förenämnda lärare vid folkskoleseminariernas övningsskolor berättigats att efter övergång till folkskolan åtnjuta viss tjänstårsberäkning för ålderstillägg m. m., ifrågasätta, huruvida icke en dylik förmån borde i sammanhang med pensionsförhållandenas ordnande beredas jämväl andre läraren vid uppfostringsanstalten å Bona.

*Pensions-
inrättningens
direktion.*

I det härefter från pensionsinrättningens direktion infortrade utlåtandet anför direktionen:

Då beträffande ifrågavarande tjänst de betingelser i avseende å innehavarens kompetens, åligganden och förmåner syntes vara uppfyllda, som hittills plägat uppställas för beviljande av delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning samt änke- och pupillkassa, hade direktionen intet att erinra mot medgivande av sådan delaktighet jämväl i förevarande fall.

I avseende å de närmare villkoren för denna delaktighet kunde dock direktionen, i olikhet med anstaltsstyrelsen och statskontoret, för sin del ej finna grundad anledning att härutinnan likställa ifrågavarande lärartjänst med vissa tjänster vid seminariernas övningsskolor. I fråga om tjänstgöringens art och således de krav, densamma ställde på tjänstinnehavaren, torde tjänsten vara mera jämförlig med vanlig folkskollärartjänst än med en lärartjänst vid ett folkskoleseminariums övningskola. Ej heller beträffande avlöningsförmåner vore ifrågavarande tjänst jämställd med nyssnämnda slag av tjänster. Direktionen kunde därför ej anse annat än att delaktighet borde medgivas utan sådana särskilda villkor som av styrelsen föreslagits och alltså såsom för vanlig folkskollärartjänst. En sådan anordning torde för övrigt — sett från lärarens egen och uppfostringsanstaltens synpunkt — vara så mycket mera att förorda som läraren efter övergång från anstalten till vanlig folkskollärartjänst — en övergång som såväl styrelsen som statskontoret ansett sannolik — ej kunde nå högre pension än den, som i allmänhet tillkomme folkskollärare, även om under hans tjänstgöring vid uppfostringsanstalten för och av honom erlagts pensionsavgifter, beräknade för en högre pension.

Därest för ifrågavarande tjänst och dess innehavare beviljades delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning samt änke- och pupillkassa, borde såsom följd därav tjänstinnehavaren tillerkännas rätt att för pensions erhållande räkna tjänstår för anställning vid anstalten.

I fråga slutligen om kostnaderna för den ifrågasatta delaktigheten hade statskontoret uttalat, att densamma torde komma att kräva höjning av statsanslagen till ifrågavarande båda pensionsanstalter, varförutom naturligen skulle erläggas föreskrivna pensionsavgifter. Då emellertid höjning av dessa statsanslag hittills icke satts i samband med varje ny tjänsts upptagande till delaktighet i pensionsanstalterna, torde anledning saknas att vidtaga någon enbart för denna tjänst avsedd höjning av de till folkskollärarnas pensionsinrättning och folkskollärarnas änke- och pupillkassa utgående statsanslagen.

Under återopande av vad sålunda anförts finge direktionen tillstyrka,

dels att styrelsen för uppfostringsanstalten finge för andrelärartjänsten vid anstalten undfå delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning, med skyldighet för tjänstinnehavaren att inträda såsom delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, under villkor att tjänstinnehavaren städse finge åtnjuta löneförmåner, fullt

motsvarande dem, som enligt gällande författningar tillkomme ordinarie folkskollärare, att behöriga pensionsavgifter inom föreskriven tid av anstaltens styrelse erlades till pensionsanstalterna samt att likaledes genom styrelsens försorg vederbörliga årsuppgifter i föreskriven ordning ingäves till direktionen,

dels att å ifrågavarande tjänst i vederbörlig ordning anställd lärare finge under den tid, anstaltens styrelse ägde delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning samt änke- och pupillkassa, beräkna tjänstår för pension för den tid, han tjänstgjort vid anstalten.

dels ock att den nuvarande andre läraren vid anstalten Simon Gustavsson, som innehafte sin tjänst sedan oktober månad 1906, finge beräkna tjänstår för pension från nämnda tid, under villkor att behöriga pensionsavgifter för tiden från och med år 1907 för och av honom erlades till pensionsanstalterna.

Om man frånser de göromål, som från och med år 1912 ålagts andre läraren vid anstalten å Bona i hans egenskap att jämväl vara avdelningsföreståndare, är hans arbete närmast jämförligt med det, som vid vissa fängelser utföres av där anställda skollärare. På sätt anstaltens styrelse erinrat, blev vid fängvårdsstatens senaste omreglering föreslaget av löne-regleringskommittén, att fängselärare skulle beredas pensionsrätt såsom folkskollärare, emedan han borde hava möjlighet att från verksamheten inom fängvården övergå i folkskolans tjänst. Detta förslag förföll av den anledning att för fängselärarna uppställdes såsom kompetensfordran, att de skulle hava avlagt studentexamen och ej blott, såsom kommittén tänkt sig, folkskollärarexamen; den högre kompetensen ansågs önskvärd med hänsyn till lärarnas ofta förekommande befordran till högre befattningar inom fängvården.

*Departements-
chefen.*

Andrelärartjänsten vid Bona är däremot avsedd att fortfarande besättas med en folkskollärare, och antagligt är, att den, som erhåller befattningen, i allmänhet ej kommer att kvarstå i densamma till den ålder, då hans pensionerande bör ifrågakomma. Med det synnerligen ansträngande arbete, andre läraren har att utföra, är det ej heller lämpligt, att han kvarstannar till mera framskriden ålder. Såväl statens som hans eget intresse torde bjuda, att han på äldre dagar återgår till den mindre krävande verksamhet, som en folkskollärartjänst kan erbjuda. Även om avlöningarna åt anstaltens tjänstemän skulle bliva uppförda å ordinarie stat, bör därför enligt min mening pensionsrätt *vid anstalten* ej beredas andre läraren. Att under anställningen vid anstalten lämna honom utan all pensionsrätt lär emellertid, såsom anstaltens styrelse nu ånyo framhållit, kunna medföra svårigheter med avseende å möjligheten att för befattningen vinna lämplig person. Den naturliga utvägen är då, synes mig, att andre läraren beviljas rätt att tillhöra folkskollärarnas pensionsinrättning även under den längre eller kortare tid,

hans anställning vid Bona varar. En sådan anordning har i åtskilliga likartade fall medgivits.

I fråga om pensionens belopp synes anstaltens styrelse hava ansett, att detsamma borde rätta sig efter den avlöning, som vid anstalten tillkommer andre läraren, när han pensioneras, samt utgöra $\frac{2}{3}$ av denna avlöning. Då avlöningen med intjänade ålderstillägg uppgår till 2,000 kronor, skulle alltså pensionen i regel bliva 1,333 kronor 33 öre för år. Den erinran, som häremot gjorts av pensionsinrättningens direktion, lär emellertid vara befogad. Särskilt den omständigheten att andre läraren efter övergång till folkskolan icke kan erhålla så stor pension som anstaltsstyrelsen ifrågasatt, talar för att endast vanlig folkskollärarpension tillerkännes honom. Sådan pension bestämmes efter den för folkskollärare stadgade minimilön, vilken med ålderstillägg uppgår till 1,350 kronor. Hel pension utgör $\frac{3}{4}$ av detta belopp eller, i jämnt krontal, 1,013 kronor. Till så stor pension skulle följaktligen andre läraren vid Bona enligt direktionsens över pensionsinrättningen förslag i allmänhet bliva berättigad.

Beredes andre läraren i enlighet med vad nu anförts pensionsrätt under anställningen vid uppfostringsanstalten, bör han givetvis även erhålla rätt att vid pensionering å folkskollärartjänst, var till han sedermera kan komma att övergå, räkna sig till godo tjänsttiden vid Bona, och sådant tillgodoräknande synes skäligen jämväl böra få ske med avseende såväl å rätt för folkskolläraren till ålderstillägg som å rätt för skoldistriktet att för hans avlöning erhålla statsbidrag. I sistnämnda båda hänseenden har, enligt den av statskontoret åberopade kungl. kungörelsen den 31 maj 1901, tjänstårsberäkning medgivits för anställning såsom lärare vid folkskoleseminariernas övningsskolor.

De bestämmelser, som pensionsinrättningens direktion i detta ärende tillstyrkt, överensstämma med vad som plägar föreskrivas, då delaktighet i inrättningen medgives för folkskollärartjänst, som icke avses i reglementet för inrättningen. De torde också huvudsakligen kunna godkännas. Onödigt synes emellertid vara att i föreliggande fall såsom villkor för delaktigheten stadga, att tjänstinnehavaren städse skall åtnjuta löneförmåner fullt motsvarande dem, som enligt gällande författningar tillkomma ordinarie folkskollärare.

Beträffande pensionsavgifternas gäldande har jag intet att anmärka mot anstaltsstyrelsens förslag.

Någon höjning av de utav statskontoret omförmälda anslagen under riksstatsens tionde huvudtitel torde, såsom direktionen över pensions-

inrättningen erinrat, ej böra vidtagas i anledning av att ifrågavarande lärare beredes delaktighet i pensionsinrättningen.

Att sådan delaktighet ej synes böra ifrågakomma förr än från och med nästkommande år, har jag redan vid ärendets anmälan den 14 sistlidna januari uttalat.

På grund av det anförda tillåter jag mig hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville föreslå Riksdagen

dels medgiva, att för andrelärartjänsten vid statens uppfostringsanstalt å Bona må från och med år 1914 vinnas delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning så som vore andre läraren innehavare av ordinarie folkskollärartjänst,

dels bestämma,

att med delaktigheten i pensionsinrättningen skall följa skyldighet att inträda såsom delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa,

att behöriga pensionsavgifter skola inom föreskrivna tider av uppfostringsanstaltens styrelse insändas till pensionsanstalterna, med rätt för styrelsen att från anslag, som beviljats eller komma att beviljas till kost och beklädnad åt eleverna m. m., bestrida den avgift till pensionsinrättningen, som motsvarar vad skoldistrikt är skyldigt att gälda såsom pensionsavgift för lärartjänst, samt att genom avdrag å andre lärarens avlöning uttaga återstående avgift till pensionsinrättningen ävensom avgiften till änke- och pupillkassan, samt

att genom styrelsens försorg vederbörliga årsuppgifter skola i föreskriven ordning ingivas till pensionsinrättningens direktion,

dels ock ytterligare medgiva,

att andre lärare vid uppfostringsanstalten må under den tid, delaktighet för tjänsten äger rum i nämnda pensionsanstalter, beräkna tjänstår för pension såsom folkskollärare för den tid, han varit andre lärare vid anstalten,

att nuvarande andre läraren vid anstalten Simon Gustavsson må beräkna tjänstår för pension från den 19 oktober 1906, under villkor att behöriga pensionsavgifter för tiden från och med år 1907 för och av honom erläggas till pensionsanstalterna, därvid den avgift till pensionsinrättningen, som motsvarar vad skoldistrikt skall gälda såsom pensionsavgift för lärartjänst, må bestridas från nämnda anslag till elevernas kost och beklädnad m. m., samt

att tjänstgöring såsom andre lärare vid anstalten må anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare vid folkskola såväl i avseende å rätt för sådan lärare att efter viss tids tjänstgöring komma i åtnju-

tande av ålderstillägg som i avseende å rätt för skoldistrikt att erhålla statsbidrag för hans avlönande.»

Hans Maj:t Konungen täcktes bifalla vad departementschefen, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt; och skulle proposition av den lydelse, bilagan till protokollet utvisar, avlätas till Riksdagen.

Ur protokollet:
Hjalmar Nyman.
